

debreceni SZERDA, 1938 APRILIS 27. XXXIV. ÉVFOLYAM 93. SZÁM.

független Újság

politikai napilap

Szálasi leleplezték

Igazi neve: **Szálosján** Dédanyja: **Mechitaren Rebeka**

Állampolgársága: osztrák, származása: örmény

Sulyok Dezső feltűnést keltő felszólalása a parlamentben – Okiratokkal és fotokópiákkal bizonyította Szálasi származására vonatkozó állításait

A Ház megkezdte a beruházási javaslat vitáját

Budapest, április 26. A képviselőház megkezdte a beruházási javaslat tárgyalását. Greesák Richard előadó ismertette a beruházási törvényjavaslatot.

Az első hozzászóló Payr Hugó volt. Kijelentette, hogy katonai, politikai, gazdasági és pénzügyi indokokból nem fogadhatja el a javaslatot. Megkérdezte, hogy **mire jó az egész költségvetési vita, ha a beruházási költségek nincsenek részletezve és a kormány a mértéken felüli felhatalmazást kap ügyis.**

A javaslatot hirtelen csapták össze és bár pár éve ezzel a megoldással lehetett volna segíteni, de ma már a javaslaton jóval túlmenő intézkedések kellenének. Bethlen István alatt készen volt egy terv a hadsereg fejlesztésére 800 milliós kerettel, de Gömbös Gyula ezt a tervet sosem próbálta megvalósítani. Kívánatos, hogy a cseh-szlovákiai helyzettel kapcsolatban a közvélemény ne szaladjon hiú ábrándok után. Ha be is következnek ott egy nagy krízis, a sült galamb nem fog a szájunkba repülni. A hadsereget minden áldozatot meg kell hozni, mert ma is háború van, ha nem is süttögetik az ágyúkat. Kérte a kormányt,

emeljék fel a tisztek, bírák és rendőrök fizetését.

Kifogásolta, hogy a zsidójavaslat tönkíti a beruházási program lehetőségeit. Az utóbbi hetek izgatott atmoszférája ugyanis **túl megy a zsidógyűlöleten, a kisiparosokra, kereskedőkre, gazdákra egyformán hat.**

Festetics Domonkos gróf közbeszólásaival zavarja a szónokot. Payr hozzáfordul és a következőket mondja:

— Az igen tisztelt képviselőtársam majd csak akkor beszéljen, ha egyetlen olyan embernek adott munkát, aki a két keze munkájával és véres verejtékével szerezte meg az elvészett kenyerét. Aki nem az örökölt birtok védelme mögött beszél!

Majd a kormánypárton folyó izgatást tette szövé és azt az esetet, hogy egy banketten állami tisztviselő rendőri fel-

ügyelet alatt álló személy nevét éljenezte és üdvözlését tolmácsolta.

Az elnök figyelmeztette a szónokot, hogy a tárgyhöz szóljon. Payr

„Nem viseli joggal a Szálasi nevet...”

Sulyok Dezső beszédét azzal kezdte, hogy a kormány csak akkor tud sikeresen operálni, ha megfelelő hangulatot teremt a békés munka számára. Majd így folytatta beszédét:

— A javaslatot a független kiskisgazdapárt, amelynek megbízásából beszélek, elfogadja és pedig azért, mert azon az elvi alapon áll, hogy **mindent a hadseregnek!**

Jól megszervezett, fegyelmezett, hazafias szellemű, de a politikától minden vonatkozásban távol tartott hadsereg van szükség.

— A független kiskisgazdapárt sok sikert kíván a kormánynak a törvény végrehajtásához, de a javaslat elfogadása a legtávolabbról sem jelent bizalmi szavazatot a kormány számára.

A Treuga Deinek vége. A független kiskisgazdapárt a titkos választójog megalkotása érdekében szinte az öngyilkosság határáig ment el, amikor hónapokon keresztül bizalmat szolgált a kormánynak.

— Nem vagyunk hajlandók többé zsrálni a kormány váltóját, mert a kormány tevékenysége halatlan bizalmi válságba döntötte az országot.

— A közéletben olyan jelenségekkel találkozunk, amelyek mellett aggodalmaink hangoztatása nélkül nem mehetünk el. Néhány nappal ezelőtt Budapesten a Gellért-szállóban egy fényes vacsora zajlott le.

Ezen a vacsorán felállhatott egy aktív alispán, a nemzeti egység pártjának egyik társelnöke, a székesfővárosi tisztifőügyésze és egy aktív miniszteri tanácsos ünnepelni egy olyan embert...

Hubay Kálmán: Aki az egyik legtitéssebb magyar ember! Sulyok Dezső: ... egy olyan

Hugó a hadsereg dícséretével fejezte be a beszédét.

Teleki Mihály gróf és Malasics Géza után Sulyok Dezső szólalt fel.

embert, aki ezidő szerint **a kormány rendelkezése következtében rendőri felügyelet alatt áll.**

Hubay Kálmán: Nincs törvényes indoka a rendőri felügyelet alá helyezésnek.

Sulyok Dezső: Vagy nincs ok a rendőri felügyelet alá helyezésre, vagy van ok.

Ha a kormány ok nélkül tart valakit rendőri felügyelet alatt, akkor nem méltó arra, hogy a helyén maradjon.

Ha van ok a rendőri felügyelet alá helyezésre, akkor

A kiskisgazdapárt javaslatai

— Vádatam bizonyítanom kell — folytatta Sulyok Dezső —, éppen ezért megvádolt és saját reputációm érdekében bizonyítékaimat előterjesztem. Felolvasok egy nyomozati jelentést.

Sulyok szavaira nagy vihar támad. Bobory elnök felszólítja a képviselőt, hogy a Ház a törvényjavaslatot tárgyalja, ez az ügy nem tartozik ide. Sulyok Dezső erre kijelenti, hogy akkor majd a napirendhez kér szót és ráért a javaslat bírálatára.

— Előterjesztem azokat a konkrét javaslatokat — mondotta —, amelyeket a független kiskisgazdapárt alkalmasabbnak tart arra, hogy a nyugtalanságot levezessék.

Az első határozati javaslat szerint azok az ipari vagy kereskedelmi vállalatok, amelyek az állam részéről vámvédelmet, adóelengedést, vagy mérséklést élveznek, a Pénzügyi Központnak ugyanolyan kötelező ellenőrzése alatt álljanak, mint a pénzügyezetek.

A második határozati javaslat azt célozza, hogy magánvállalatoknál senki sem élvezhessen nagyobb illetményt, mint amennyi illetménye a magyar miniszterel-

politikai és társadalmi anarchiát jelent, hogy aktív alispán, aktív miniszteri tanácsos, a székesfővárosi tisztifőügyésze, a kormány háttámogatóit ülő párt alelnöke nyilvánosan ünnepeljen egy rendőri felügyelet alatt álló egyént.

Hubay Kálmán: Ünnepelek, mert tisztességes magyar ember.

Sulyok Dezső: Vessük fel a kérdést, vajjon az az úr, akit most ünnepelek, tényleg magyar ember-e?

Állítom és a Ház asztalára leteendő hiteles bizonyítványokkal igazolom, hogy nem magyar állampolgár és nem joggal viseli a Szálasi nevet.

Nagy mozgás támad erre a kijelentésre a Ház minden oldalán. Az ellenzéki oldalon és a kormánypárti oldalon is feszült figyelemmel tekintenek Sulyok Dezsőre.

nőknek van.

Harmadik határozati javaslatában annak kimondását kívánja, hogy VI. fizetési osztály legalacsonyabb fokozatától kezdve az állami törvényhatósági és községi tisztviselők nyugalmabonulásuk után öt évig, államtitkártól felfelé pedig tíz évig sem állami, sem törvényhatósági, sem községi szolgálatban, sem magánvállalatnál ne legyenek alkalmazhatók. (Helyeslés.)

A következő határozati javaslat szerint a földbirtok helyesebb megosztása érdekében a határtól 50 kilométeres körzetben ezer holdnál, az ország többi részében pedig ötezer holdnál nagyobb földbirtok egy tulajdonban ne lehessen.

Ezután felolvasta a részvényjog módosítására vonatkozó javaslatát, majd azt a határozati javaslatát, mely szerint az állam az adott tőke erejéig társtulajdonosává válik annak a magánvállalatnak, amelyet állami hozzájárulással szanalnak.

Sulyok következő határozati javaslata szerint az a nyugdíjas állami tisztviselő, aki ügyvédi, orvos, mérnöki, állatorvosi gyakor-

latot folytat, italmérése, vagy dohánnyajvédéke van, ezalatt az idő alatt nem élvezheti nyugdíját.

Egy másik határozati javaslata szerint a kartell törvény joghatályát a törvényhozás további intézkedéséig fel kell függeszteni.

— Ha a túlokdal magáévá teszi ezeket az alapelveket — folytatta Sulyok —, akkor olyan szilárd alapot teremtünk, nemcsak honvédelmünk egészséges kiépítésére, ha-

Sulyok betérjeszti bizonyítékait

Ezután Sulyok Dezső állott fel szólásra személyes kérdésben, hogy letegye a Ház asztalára

a Szalasi Ferenc származását bizonyító dokumentumokat.

— Előző beszédemben a kormány általános politikai magatartását bírálva kijelentést tettem a közéletben ma meglehetősen nagy szerepet játszó egyén állampolgárságáról és névvizeléséről.

— Hogy lehet valaki magyar honvédtiszt, ha nem magyar állampolgár — szölköztek közbe a szélsőjobboldalról.

Sulyok Dezső: Kenyeres Kaufmann volt katona is, képviselő is. Ezzel kapcsolatban, miután állításaim valósága kétségbevonatott, saját igazolásomra méltóztassék megengedni, hogy ebben az ügyben készült pontos nyomozati jelentést felolvassam és mellékleteit, eredeti okiratokat a Ház asztalára le fogom tenni.

Ez a jelentés három vonatkozásban tárgyalja az ügyet. Az egyik Szalasi Ferenc származásával, a másik Szalasi Ferenc állampolgárságával, a harmadik idős és ifjabb Szalasi Ferenc magatartásával foglalkozik származásuk és rangjukat illetően. Szalasi Ferenc származásáról a következőket mondja a jelentés (olvassa): Szalasi Ferenc 1897 január 6-án született Kassán. Apja ugyancsak Szalasi Ferenc, anyja Szakmár Erzsébet néven jegyeztetett be az anyakönyvbe.

— Az I. alatt mellékelt hiteles anyakönyvi kivonat szerint

id. Szalasi Ferenc fia születésének bejelentésekor nem tudott magyarul,

a bejelentés tartalmát az anyakönyvvezető németül magyarázta el neki, nevét mint

Franz Szalasi

írta alá. Ugyanakkor bejelentette, ami anyakönyvben szokatlan és szabálytalan, hogy magyar honos és erzsébetvárosi illetőségű.

— Szalasi Ferenc apja, id. Szalasi Ferenc az ugyancsak csatolt születési bizonyítvány szerint

1866 február 18-án született Wienben.

Az anyakönyvben így írja nevét: Szalasi Id. Szalasi Ferenc apja, tehát Szalasi Ferenc apai nagyapja a melléklet szerint: Szalasi Antal Kajetán vasúti altiszt (kocsi-vizsgáló) a wieni Westbahnhofon.

Szalosján Antal Kajetán

— Idősebb Szalasi Ferenc anyja, tehát Szalasi Ferenc apai nagyanyja: Helmreich Julianna. Szalasi Antal Kajetán a csatolt születési anyakönyvi kivonat szerint Erzsébetvárosban született, de születési neve nem Szalasi, hanem

Szalosján Antal Kajetán.

— Hogy a Szalospán név helyett mikor kezdte használni a Szalasi nevet, azt nem állapíthattam meg, csupán annyi tény, hogy a mellékelt házasságlevelét 1863-ban — amikor már vasúti altiszt volt Wienben, a Szalasi nevet használta. Az is kétségtelen, hogy a névváltoztatás önkényes volt, mert ha ez bármilyen hatóság engedélyével történt volna,

nem egész állami életünk jövődjének felépítéséhez, hogy ezzel áthidaljuk az egyes államok életében Európaszerte jelentkező szakadékokat is. Ezzel megtaláljuk az evolúció útját — fejezte be beszédét Sulyok Dezső.

Az elnök napirendi indítványa szerint a Ház holnap délelőtt folytatja a beruházási javaslat vitáját és 12 órakor térnek át az interpellációkra.

az anyakönyvbe be kellett volna vezetni.

„Dédanyja: Mechitaren Rebeka”

— Valószínű, hogy Szalosján Antal Kajetán az eredeti örmény írásmódú anyakönyvi kivonattal jelentkezett az eskető plébánosnál és így magyarázható, hogy bemonására a Szalasi nevet vezette be az anyakönyvbe a plébános. Szalosján Antal Kajetán felesége Helmreich Julianna, Bécs IX. kerületében fehérneművarrónő volt, Szalasi Ferenc dédapja és dédanyja 1825 augusztus 28-án kötött házasságot Erzsébetvárosban.

A mellékelt házassági anyakönyvi kivonat szerint a dédapja neve Szalosján Ferenc, a dédanyja neve pedig Mechitaren Rebeka. A dédapa születése az erzsébetvárosi anyakönyvben nem fordul elő. Annak ellenére, hogy az erzsébetvárosi örmény anyakönyv egészen 1700. évig pontos és kimerítő adatokat tartalmaz. Feltehető, hogy

az 1825-ben házasságot kötött Szalosján Ferenc már Moldvából vándorolt be.

Örmény származás

A Mechitaren-család már előbb vándorolt be ugyancsak Moldvából, Mechitaren Rebeka születése az erzsébetvárosi örmény anyakönyvben szerepel, amiről a csatolt hiteles anyakönyvi kivonat tanuskodik.

Ugy a Szalosján, mint a Mechitaren nemzetség, tisztán örmény eredetű.

Ta hy László államtitkár: Tesék a házassági anyakönyvi kivonatot idehozni, akkor mindjárt látjuk.

Sulyok Dezső: Az egyik csatolt bizonyítvány tanuskodik arról, hogy Szalasi Ferenc édesanyja, Szakmár Erzsébet Kassán 1873. évben született, görögkatholikus vallású, szülei Szakmár János kassai földműves, anyja Krusnyák Anna, úgy hogy neve kétségtelenül tót származásra mutat. Így van összefoglalva leszármazása.

Szalasi neve: Szalosján

— Ebből a leszármazási táblából kétségtelenül megállapítható — folytatta Sulyok —, hogy

Szalasi Ferenc ösel, a Szalosján-ok a Mechitaren-ok, Erdélybe Moldvából bevándorolt örmények közül valók, akik sem magyarok, sem székelyek nem voltak, még kevésbé lehetek magyar vagy székely nemese.

— A Szalasi nevet Szalasi Ferenc nagyatyja jogosulatlanul vette fel és

Szalasi neve helyesen ma is Szalosján.

Ez az örmény család Szalosján Antal Kajetánnak Helmreich Juliannával való házassága által wieni német keveredést, sőt Krusnyák Anna révén tót keveredést nyert, ezek szerint

Szalasi Ferenc örmény, német és tót vérnek bizonyítatlan arányú keveréke, akiről csak az

bizonyos, hogy ereiben egy csepp magyar vér sem folyik.

Osztrák állampolgár

Ezután Sulyok Szalasi Ferenc állampolgárságáról szóló nyomozati iratot olvasta fel:

— Idősebb Szalasi Ferenc 1897 január 6-án a kassai állami anyakönyvvezetőnél fia születésének bejelentésekor azt a megjegyzést tette, hogy

magyar állampolgár és erzsébetvárosi illetőségű.

Idősebb Szalasi Ferencnek ez a bejelentése a tényeknek

nem felelt meg.

— Idősebb Szalasi Ferenc atyja, Erzsébetvárosban 1829-ben született Szalosján Antal Kajetán a 4. alatti házassági levél szerint 1863-ban már vasúti altiszt volt Wienben és Wienben született fia, idősebb Szalasi (Szalosján) Ferenc is.

Szalosján Antal Kajetán élete végéig Wienben maradt és a magyar állampolgárságot az 1879. évi I. törvények 31. paragrafusa értelmében, erzsébetvárosi illetőségét pedig az 1886. évi XXII. törvények 10. paragrafusa értelmében elvesztette. Vele együtt elvesztett fiának, idősebb Szalasi Ferencnek magyar állampolgársága is és a nevezett kizárólag osztrák állampolgár lehetett.

Ezen a tényen nem változtatható az 1897-ben Kassán az anyakönyvvezető előtt tett és fia anyakönyvezésénél jegyzetként felvett kijelentése magyar állampolgárságáról. Az 1879. évi I. törvények 2-6. szakaszai értelmében

külföldi állampolgár gyermeke nem lesz magyar honossá, ha történetesen a magyar szent korona területén született.

A nem magyar honos szülőknek a magyar korona területén született gyermekei

szüleik külföldi honosságát követik.

— Minthogy pedig idősebb Szalasi Ferenc a fentiek szerint sem erzsébetvárosi illetőségű, sem pedig magyar honos már nem lehetett, Kassán született fia sem nyert magyar honosságot. De nem nyert volna, mert az esetben sem, ha netalán optált volna.

— Ugyanis a trianoni békeszerződést követő optálások útján csupán azok a Magyarországon a háború előtt községi illetékekkel bírt személyek tarthatták meg magyar állampolgárságukat, akik az ország feldarabolásáig is magyar állampolgárok voltak.

Már pedig Szalasi Ferenc a fentiek szerint

leszármazásánál fogva nem volt és így optálás által sem lehetett magyar állampolgár.

Ugy idős, mint ifjabb Szalasi Ferenc legfeljebb visszahonosítás útján szerezhették volna meg a magyar állampolgárságot, ami azonban

soha meg nem történt.

Sulyok Dezső ezután újabb okiratot ismertetett, amely idősebb és ifjabb Szalasi Ferenc származásáról és rangjáról szól.

Idősebb Szalasi Ferenc, aki az okmányok tanúsága szerint fia születésekor

trénormester

volt, majd később a háború során számvivői tisztviselői állományba jutott...

— Most az ide 9. alatt fényképmásolatban mellékelt bejelentőlap szerint

nyugalmozott örnagynak

tünteti fel magát. (Nagy zaj.) Czirják Antal: Szóval esalo is.

Sulyok Dezső: A bejelentőlapon nevét y-végzéssel következetesen Szalasy-nak írta.

— Ez az írásmód

nem lehet véletlen, hanem fel-tétlen célzatos.

mert a bejelentőlapon apja neve, majd az első rovatban saját neve, végül aláírása következetesen ezzel az írásmóddal látható.

— De idősebb Szalasi Ferenc feleségének, Szakmár Erzsébetnek nevét is megkorrigálja és feleségét Szakmár Erzsébetnek írja. Pontosan ugyanazt teszi a fényképmásolatban mellékelt bejelentőlap szerint ifjabb Szalasi Ferenc is, aki úgy apjának, mint saját nevét következetesen ugyancsak pszilopnal írja és Szakmár Erzsébetnek írja anyja nevét is.

Egy-két szélsőjobboldali képviselő igyekezett zavarni Sulyok Dezsőt, állandóan közbekiáltottak, úgy hogy végül is a független kisgazdapárti képviselő közvetlenül a gyorsírók asztala elé lépett és nekik diktálta a kezében levő okiratokból a következőket:

— Ezen

önkényes korrekciók

célja nyilvánvaló: idősebb Szalasi Ferenc az örmény rang jogosulatlan felhasználásával, a nemzeti származásra utaló y-végződéssel, valamint felesége nevének egy ismert nemesi család nevére való megváltoztatásával ép úgy megakartá téveszteni származása, nemzetisége és állampolgársága tekintetében a közvéleményt, mint ezt a saját és szülei nevének írásmódjával ifjabb Szalasi Ferenc is tette.

— Feltűnő és jellemző, hogy az 1937. év elején, amikor a Kenyeres-Kaufmann Miklós-Mózes ügy végre tisztázódott, Szalasi Ferenc nevének eddigi y-nal írt végződéset

az eredeti írásmódra visszaváltottatta

és az ittlévő fényképmásolatban mellékelt bejelentőlap szerint már mindenütt következetesen »Szalasi«-nak írja magát.

Ebben a pillanatban kigyullad a klotürlámpa és Sulyok Dezső így fejezi be beszédét:

— Végzem azzal, hogy

anya nevének meghamisított alakját még ekkor is fenntartotta.

Sulyok Dezső ezzel befejezte rendkívül feltűnést keltő felszólalását. Az ülés véget ért.

A képviselőház illetékes hivatalnoká átvette Sulyok Dezsőtől a II okiratot, közzöttük a becsalt fotókópiákat is, amelyeket felszólalása után Sulyok Dezső a Ház asztalára tett.

A képviselők kitértek a folyosóra és körülvették Sulyok Dezsőt, akinek beszéde a Ház minden oldalán példátlan feltűnést keltett.

Beszéd idején a kormány tagjai közül Imrédy Béla közigazgatási miniszter és Reményi-Schneller pénzügyminiszter tartózkodott az ülésteremben. Végighallgatta Sulyok Dezső felszólalását Ta hy államtitkár is, aki néhányszor közbe is szólt.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A HONSZ debreceni Csoportjánál megüresedett titkári állásra pályázatot hirdetek.

A javadalom: havi 60 pengő és két szobás lakás.

A pályázók minimális képzettsége érettségi bizonyítvány.

Megkívánatik a közigazgatásban, a hadigondozási ügyben való jártasság és gépírás. Hadirokkantak előnyben részesülnek. A véglegesítést a havi próbaidő előzi meg.

A pályázók kellően felszerelt kérsüket a HONSZ debreceni Csoportjának irodájához (Doboz átjáró) május hó 10-ig nyújtják be.

Debrecen, 1938 április hó 25.

Előnkégy.

Tárgyalás közben tragikus hirtelenséggel meghalt Bruck Hugó dr. ügyvéd

Szívbenululás ölte meg a fiatal ügyvédet — Drámai jelenetek a járásbíróóság folyosóján

Tragikus haláleset történt kedden délelőtt Debrecenben: dr. Bruck Hugó Simonffy uca 7. szám alatt lakó ügyvéd a járásbíróóság tárgyalás közben hirtelen rosszul lett és pár perc múlva meghalt.

Dr. Bruck Hugó egy polgári per tárgyalásán vett részt kedden délelőtt dr. Fuhrmann Béla járásbíró előtt. Tárgyalás közben a magas, teltarú ügyvéd felállt és bejelentette, hogy kicsit rosszul érzi magát, kéri a tárgyalás felfüggesztését néhány percre. Az ügyvéd ezután kiment a járásbíróóság folyosójára, ahol beszélgetni kezdett néhány ügyvédjelölttel, akiknek felütni dr. Bruck Hugó sápadtsága.

— Kicsit rosszul érzem magam — mondotta az ügyvédjelölteknek — múlt rosszul. Ebben a pillanatban megtántorodott

és halottápadt lett. A körülette állók betámogatták a járásbíró szobájába, ahol leültették.

— Orvost kell hívni — mondotta az egyik ügyfél, de dr. Bruck Hugó nemet intett, mikor azonban egyre rosszabbul kezdte érezni magát, kérte, hogy hívják el kezelőorvosát. Telefonáltak az orvosért és az időközben odasiető dr. Nagy Sándor ügyvéd, Bruck dr. sógora kétségbeesetten hajolt a halottfehér arccal ülő ügyvéd felé. Valaki azt javasolta, hogy el kell hívni dr. Bruck Hugó feleségét, mire az ügyvéd akadozó hangon sugta:

— Nem kell... ne bántásatok!

Percek alatt megérkezett az orvos, aki morfin-injekciót fecskendezett be dr. Bruck Hugó karjába. Az ügyvéd az injekció hatására kicsit jobban lett, fellélekzett és mosolyogva nézett az orvosra.

— Mindjárt jobban leszek — mondotta halkán.

— Jobb lesz, ha beszállítatlak a klinikára, Hugó — mondotta az orvos, aki arra gondolt, hogy érgöres miatt lett rosszul a szerencsétlen ügyvéd.

— Várjunk még egy kicsit, amíg elmúlik... — felelte dr. Bruck Hugó, de több szó már nem hagyta el ajkát:

hangtalanul lefordult a székről.

Az orvos kapta el a lezuhanó testet. Gyorsan a pulzusa után nyúlt, de már az első pillanatban látta, hogy itt nincs segítség.

dr. Bruck Hugó már halott.

Még egy injekciót adott be a szerencsétlen ügyvédnek: a szívbeadott injekciónak sem volt már semmi hatása.

A halott ügyvédet lefektették a járásbíró emelvénye mellé és az ajtót le kellett zárni, mert a tragikus haláleset híre pillanatok alatt szétfutott a járásbíróóság épületében és valósággal megrohmozták dr. Fuhrmann Béla járásbíró szobáját. Valaki telefonon értesítette a tragikusorsú ügyvéd fiatal feleségét, aki lélekszakadva, kétségbeesetten tört utat az ajtó előtt álló tömegben.

Es most megrázó jelenetek következtek.

A fiatalasszony szinte eszméletét veszítve rogyott le férje holtteste mellé, alig tudták elvinni a halott mellől.

A megdöbbentő tragédia olyan hatással volt a halott kollégájukat némán körülálló ügyvédekre és bírókra is, hogy többen közülük

nem tudták visszafojtani megindultságukat és szemüket törölve fordultak el.

A járásbíróóság épülete melletti OTI-ból az egyik főorvos is átszaladt dr. Bruck Hugó rosszulletének hírére, a főorvos azonban már csak a beállott halált állapíthatta meg. Telefonon értesítették a rendőrséget is, ahonnan kiszállt a helyszínre a rendőri bizottság, mely megállapította, hogy nem történt büntesekemény: a szerencsétlen ügyvéd hirtelen halálát

szív koszorúér-elzáródás következtében beállott szívbenuulás okozta.

Pár perc múlva már megérkezett a hullaszállító autó is, koporsóba tették dr. Bruck Hugó holttestét és az autó elindult a temető halottasházába.

A tragikus hirtelenséggel meghalt ügyvéd 42 éves volt. Eperjesen született, ott is végezte el középiskoláit, majd Budapestre került, ahol megszerezte az ügyvédi

diplomát. A háború alatt tüzérhadnagy volt és rövid ideig olasz fogságban szenvedett. A fogságból való megszabadulása után Debrecenbe költözött és tizenegy évvel ezelőtt megnősült. A szimpatikus, szorgalmas és jószívű ismert fiatal ügyvéd, akinek halálával nagy veszteség érte Debrecen ügyvédi társadalmát, egy kilenc éves kislány és fiatal feleségét hagyta árván. Temetéséről még nem történt intézkedés.

Bruck Hugó dr. halálával tipikusan ügyvédi sors teljesedett be, mert hiszen halála hívatása közben, a bíróság csarnokában, az ügyvédi munka esataterén érte utól. Mint egy esodálatos véletlent említik meg, hogy a bíróságra menetközben egyik ügyvéd kartársának azon kérdésére, hogy hova megy, még tréfásan azzal felelt, hogy:

»megyek a csatába»,

célozva arra, hogy aznap egy nehéz ügyben kell tárgyalást ellátnia. Sajnos, a jóslat beteljesedett, mert a tárgyalás tényleg esataternek bizonyult, ahol az ügyvéd, aki a négy évi világháború harcából sértetlenül került ki, ezt a csatát fáradt szíve már nem bírta végigharcolni.

Dr. Bruck Hugó temetése f. hó 28-án, esütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a debreceni izraelita temető halottas házából.

A köztisztasági hivatalról szóló szabályrendelet a városi kisgyűlés előtt

Debrecen város a belügyminiszter intézkedése folytán tudvalegőleg megszüntette a köztisztasági és fuvarozási vállalatot, ezért most szükségessé vált, hogy a város a köztisztasági hivatal felállításáról szabályrendeletet alkosson. A szabályrendelettervezetet a keddi kisgyűlésen ismertette dr. Csóka László főjegyző.

Markovits Elemér dr. stílusos módosításokat terjesztett elő, amikhez a főjegyző hozzájárult, majd érdemben kifogásolta, hogy a tervezet szerint a hivatal vezetője az I fokú közigazgatási hatóságot behelyettesítés folytán aljegyző vezeti.

Ezt a módosítást elfogadták.

Markovits Elemér dr. a továbbiakban kifogásolta, hogy a hivatalnak olyan fuvarozás is a hatáskörébe tartozik, amiket a város közegészségügyi, vagy köztisztasági okokból a magánosok terhére elrendel. Azt a kiegészítést javasolta, hogy ezt csak akkor lehessen elrendelni, ha a magános kötelezettségét nem teljesíti idejében.

Kölcsey Sándor polgármester: Vannak halaszthatatlan esetek is, például a dögfuvarozás. Ugy kellene módosítani a szakaszt, hogy kivéve a halaszthatatlan sürgősség esetét.

Ugyancsak Markovits Elemér dr.: A tervezet szerint az intézői álláshoz legalább középiskolai érettségi kell.

Ó egyetem, illetve főiskolai képeztést kíván, hiszen mindig hangoztatjuk, hogy a diplomásokat el kell helyezni.

Visszont nem akarja senkinek az állását elvenni, tehát az első kinevezésnél

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR

JEAN ARTHUR, EDWARD ARNOLD és RAY MILLAND pázar vígjátéka:

Egy lány, aki nyert

Előadások: 5, 7, 9-kor! Híradó!

Hófehér fogakat biztosít.

FOGKEFE

Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt az igen széles kategóriát sem, amit az érettségizettek jelentenek, hiszen más oldalról pedig folyton hangoztatjuk, hogy ne szaporítsuk a diplomások számát.

Különbösen is a köztisztasági ügyek intézése nem annyira elméleti képzettséget, mint inkább rátermettséget és katonás fegyelmetartást kíván. Az viszont bizonyos fokig a komikum határát érintené, hogy

a már évek óta ismert tisztviselőktől egy éves próbaidőt kívánjunk.

Nagy István dr. hangoztatja, hogy híve az autonomiának. Sajnálattal látja, hogy az önkormányzat jogait folytonosan csökkentik, most is a köztisztasági hivatali intéző kinevezését a polgármesternek tartja fenn a tervezet. Legalább is a kisgyűlésnek kellene választania az intézőt.

Fáy István főispán: A kisgyűlésnek nincsen kandidáló szerve, ezért ez agályos lenne, mert rokoni és baráti összeköttetések könnyebben érvényesülhetnének.

Nagy István dr.: A zeneiskolai igazgatót is a közgyűlés választja.

Csóka László dr. főjegyző: De a zeneiskolai bizottság kijelölése alapján.

Fáy István főispán: Okosabb lenne a közgyűlésre bízni a választást, mert ott jobban érvényesül a megszűrődés.

Kölcsey Sándor dr. polgármester: A közgyűlés ellen semmi kifogásom sincsen.

A közgyűlés végül is az eredeti szöveget fogadta el, a főispán módosításával, tehát a szabályrendelettervezetet így terjesztik a közgyűlés elé.

Egy földbirtokos nevében kért bankkölcsönt — 15 napi fogházbüntetésre ítélték

Ismert debreceni szélhámos állott kedden a büntetőtörvényszék Tokay-tanácsa előtt. A különböző álneveken szereplő Váczi László került a bíróság elé magánokirathamisítással vádolva.

Váczi tavaly ősszel elment az egyik banküzletbe, ahol bemutatkozott és Várady László földbirtokosnak mondta magát. Előadta, hogy másfélezer pengő hitelt kíván felvenni, amire tizenegy hold tehermentes földje fedezetül szolgálna. Egy csoportképpel igazolta magát, majd felmutatott egy telekkönyvi kivonatot is földjéről. A banküzlet tulajdonosa ekkor közbenjárt az egyik nagy pénzintézetnél, ahol

a bemutatott telekkönyvi kivonat alapján hajlandónak mutatkoztak kölcsönt adni.

A magánbankház vezetője természetesen jutalékot is kért, amit Váczi-Várady habozás nélkül megígért számára, sőt

egy meghatalmazást is aláírt Várady László nevében

és ebben felhatalmazta a bankház tulajdonosát a pénz felvételére.

Amikor a bank megszavazta a kölcsönt, a magánbankár erről lefelében értesítette Váczi-Váradyt. Ekkor derült ki a szélhámos. A postás ugyanis, aki a levelet kézbesítette, ismerte az igazi Várady László földbirtokost és abban a hitben, hogy téves címzéről van szó,

nem a borítékban megjelölt, illetve Váczi által adott címre vitte a levelet, hanem az igazi Várady Lászlóhoz.

A földbirtokos meglepetten értesült a levélből arról, hogy kölcsönt szavaztak meg a számára. Mindenestre sejtette, hogy valaki visszaélt a nevével és erről

azonnal értesítette is a bankot, majd feljelentést tett a rendőrségen.

A detektívek hamarosan elfogták Váczi Lászlót, aki kedden állott a bíróság elé. Beismerte bűnösségét, de azt tagadta, hogy ő írta a meghatalmazás alá Várady László nevével.

A törvényszék tanukat hallgatott ki, majd a perbeszéd elhangzása után meghozta ítéletét, melyben Váczi Lászlót

tizenöt napi fogházbüntetéssel sújtotta.

Az ítélet ellen Váczi enyhítésért, az ügyész súlyosbításért fellebbezést jelentett be.

— Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy fél pohár természetes Ferenc József keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, azonkívül a gyomor és a belek működését előmozdítja és kielégítő emésztést hoz létre. Kérdezzé meg orvosát.

Óriási felháborodást keltett ország- szerű ifj. Balogh István nyilatkozata a Hortobágyra vonatkozó német tervekről

A sajtó és parlament visszhangja

A debreceni gazdakörben nagy felháborodást és kínos meglepetést keltett Debrecen nyilas képviselőjének: ifjú Balogh Istvánnak a Gazdasági Együletben tett kijelentése, mely szerint a németeknek meg van a terve arra, hogyan hasznosítsák a Hortobágyot. A debreceni gazdatársadalom kínos meglepetéssel fogadta a képviselő értesüléseit, de az ügy túljutott a helyi vonatkozásokon s az egész magyar sajtóban nagy port vert fel. Az összes budapesti delutáni lapok foglalkoznak ezzel a megdöbbentő kijelentéssel. Az *Új Nemzedék* hatalmas cikkben foglalkozik a nyilas képviselő kijelentésével. Rövid bevezetése után így folytatja az *Új Nemzedék*:

„Felelősségem teljes tudatában! Ifj. Balogh István képviselő úr nyilván megérti, hogy ezzel a kijelentéssel aláhúzott értesülése szempillantás alatt a listavezetője lett azoknak a vad híreknek, amelyek mellől eddig nemcsak a felelősség tudata hiányzott, hanem a terjesztő neve is. Végre meg lehet fogni a hír forrását, végre szembe lehet nézni valakivel, aki állít valamit és vállalja ezért a felelősséget. Eddig ugyanis csak ködök és rejtélyes, elszármag fantomok ellen kellett küzdenie a józanságnak, tisztulatlanságnak és a magyar érdekek szolgálatának. Nem volt gazdájuk azoknak a híreszteléseknek, amelyek különösen az utóbbi hónapokban tudatosan és érezhetően bomlasztották a magyar közvéleményt s el akartak hitetni olyan zagyvaságokat, amelyeknek a gonoszságánál csak az ostobaságuk volt nagyobb.

Igy került egyik napról a másikra a susmorgó, fülbesugó, ijedten körülnéző malomalatti közvéleménybe az a politikai értesülés, hogy a németek egykettőre felosztják Csehországot és s minután a Felvidékek úgy sem tudnak mihez kezdeni, hát majd szépen odaadják nekünk. Másik verziója ennek a hírnek, amelyet a látszatra óvatossabb és üzleti érzékre valló külpolitikai Konrádjaink terjesztettek, az volt, hogy majd elcserejlük Sopront Kassával. Nem törődtek ezek a valósággal s egyszerűen bedugták a füllüket az olyan tények előtt, amelyek kegyetlenül széttépték volna ezt a külpolitikai álomszöveget. Nekik csak az volt a fontos, hogy elaltassák ezekben a nehéz időkben a magyar közvélemény éberségét, megzavarják a tisztulatlanságot, narkotizálják a nagyobbán nagyobb képességekkel s — aztán nyugodtan felhasználhassák az így teremtetett zűrzavart saját nagyon rejtélyes politikai céljaik érvényesítésére. Felelőtlenül és lelketlenül üzentek a törvényes rend ellen azt, hogy az osztrák átalakulás napjaiban visszavehetjük volna Nyugat-Magyarországot, mert a németek megállták a történelmi határokat. Ilyen elvete-mült propagandára, a magyar értelmeknek ilyen hitvány lebecsülésére a politikai életben még nem volt példa. Szégyelljük magunkat, pirultunk, de nem lehetett ellene semmit sem tenni, mert az elbolondított emberek nem érdemelték volna büntetést, gazdájuk,

felelős forrásuk pedig az ilyen híreknek soha sem volt.

Most van! Ifj. Balogh István. Országgyűlési képviselő. Vállalja a teljes felelősséget. Olyan helyen teszi azt a kijelentést, hogy a német birodalomnak meg van a terve, hogyan hasznosítsa majd a Hortobágyot, ahonnan az egész ország meghallja, az egyik legnagyobb magyar mezőgazdasági egyesület közgyűlésén.

Hát igen tisztelt képviselő úr, gyérünk, nézzünk szembe ezzel a nyilatkozattal, tisztázzuk a felelősséget. Mi egyszerűen nem hisszük, képtelenségnek, lehetetlenségnek tartjuk, hogy a német birodalomban ilyen, vagy efféle terv felmerülhetett volna. Hetvenöt-millió ember között talán akadnak fantaszták, félbolondok, de a hivatalos német birodalom, amellyel mi évszázados őszinte és becsületes barátságban élünk, ilyen tervvel, vagy gondolatot nem foglalkozhatik. Nem, nem ezerszer nem, hiába mondja a képviselő úr, és hiába vállalja érte a felelősséget, nem hisszük, tudjuk, hogy nem igaz.

A magyar földdel megvannak a terveik az arra illetékeseknek, elsősorban Magyarország kormányzójának, aki a magyar föld hasznosításáról olyan böles és emlékeztető szavakat mondott ismételt, Szolnokon és legutóbbi rádiószózatában. Megvannak a terve a kormányának, amelynek részéről a földművelésügyi miniszter éppen tegnap fejlette ki bőven és világosan a programját. Megvannak a kívánságai a magyar közvéleménynek, amely nagyon jól tudja, hogy itt minden göröngyöt a legteljesebb mértékig hasznosítani kell és teljes súlyával kényszeríti a törvényes hatalmat, hogy a föld és annak népe érdekében mindent elkövessen. De ezenkívül aztán másnak, idegennek itt semmiféle terve célja, álma nem lehet! Bolond, aki rajtunk kívül a magyar földről terveket szöveget, vagy olyan tudatos és elszánt békebonító, akivel szemben csak a megvetésnek, vagy a legszigorúbb eljárásnak van helye.

Tisztázzuk hát a képviselő úr értesüléseinek a forrását, gyérünk a legteljesebb nyilvánosság elé. Füstöljük szét a ködöt, amely olyan fullasztóan nehezedik a mellünkre, zavarjuk fel a vadkacsákat, amelyeknek gágogása betölti a nehéz időkben olyan hősiességgel a külpolitikai fantazmagóriának s lássuk tisztán azokat a célokat, amelyeket az effajta értesülések szolgálni akarnak. Térjünk vissza ahhoz a nagy és világos igazsághoz, hogy rajtunk csak mi magunk segíthetünk, hogy nincs a földkerekségen hatalom, amely a köldöknéz, álomváró nemzethek egyszerűen az ölébe ejténé nagy céljai megvalósulását. Álljunk meg a sarkunkon, ezen a földön és védjük meg minden olyan áruló szándékkal, vagy próbálkozással szemben, amely a mi sorsunk intézésében idegen hatalomnak akarna szerepet, vagy beleszólást juttatni. Lássunk tisztán ezekben az időkben, amelyek igenis magunkkal hordozzák a nagy változások szelét, de ez a változás csak akkor lesz eredményes és csak akkor hoz boldogulást ennek a népnek, ha a délibábok kergetésének, a gyáva arcrafordulásnak és hiszékenységgel viszályozó hazugsághermelésnek könyörtelenül véget vetünk.

As Órai Újság nagy cikkben írja le a kínos megdöbbentést keltő kijelentést. Az *Esti Kurir* a parlamentben

uralkodó hangulatot a következőképpen írja le:

„A képviselőház folyosóin ma délelőtt rendkívül nagy feltűnést keltettek azok a kijelentések, amelyeket ifj. Balogh István, Debrecen nyilas képviselője tett a debreceni gazdasági egyesület tegnapi tartott közgyűlésén.

A parlament folyosóin a legkülönbözőbb pártállású képviselők csoportokba verődve beszéltek ifj. Balogh István nyilas képviselőnek erről a kijelentéséről, amelyet egyesek fantasztikusnak, mások egyenesen megdöbbentőnek nyilvánítottak.

A Szent Anna ucca kiszélesítésének kérdése és a katolikus templom előtti tér kiképzése

Hosszú évtizedek óta húzódozó ügy, a Szent Anna ucca elejének kiszélesítése került kedden a kisgyűlés elé egy házvételi felajánlás kapcsán. Vida Szűcs Imre dr műszaki tanácsos terjesztette elő, hogy Márton Kálmán dr örökösai 50.000 pengőért felajánlották a városnak megvételre a Szent Anna ucca 14. számú házat, ami a Batthyány és a Szent Anna uccák sarkán van. A polgármester magának tartja az árat és azt javasolja, hogy térjenek napirendre az ajánlat felett.

Rásó Sándor dr hangoztatta, hogy a házvétel szükséges a Szent Anna ucca kiszélesítése miatt, mert így tér keletkezik a római katolikus templom előtt. Ha magas az ár, bízzák meg a polgármestert, hogy tárgyaljon az örökösökkel és igyekezzék megfelelő árat elérni. Ilyen irányban javaslatot is tesz.

Ruffy Varga Kálmán szintén azt hangoztatta, hogy ha figyelembe vesszük a város Szent Anna uccai bérpalotájának és a Márton-házal szomszédos Reviczky-házának a vonalát, ott szép tér kialakítására nyílik lehetőség. — Hozzájárul Rásó indítványához.

Böszörményi Béla dr: A Szent Anna Piac uccai részének kiszélesítéséhez egyelőre

a roppant kisajátítási költség miatt nem lehet hozzáfogni, most azonban ennek a folytatását aránylag nem nagy költséggel meg lehetne csinálni.

A házat három évvel ezelőtt 44.000 pengőre értékelték. Ez nem lehet irányadó a városra, de mivel a kisajátítás után a 217 négyzetöleves telekből csak 66 marad beépítésre, kétségtelen, hogy más nem veheti meg, csak a város. Helyesli, hogy a polgármester tárgyaljon.

Nagy István dr: Amikor 38 évvel ezelőtt fiatal jogászként ott állottunk a katolikus templom előtt és vártuk a miséről a lányokat, elhatároztuk, hogy mindent megteszünk a szűk ucca kiszélesítésére. (Derűtség.) Most 38 év múlva, amikor itt ülünk, sor kerül a cselekedetre. A kiszélesítés forgalmi szempontokból elkerülhetetlen. A megmaradó telekből üzletházat lehetne csinálni, annál is inkább, mert a szomszédos Batthyány uccai Budaházy-ház is előbb-utóbb a város tulajdonába jut.

Kölcsey Sándor dr polgármester: Bár a városnak egyik legkedvesebb része a régi Budaházy-ház és ez az öreg emeletes épület, műemléknek még sem kívánjuk nyilvánítani őket. Amikor a polgármesteri esküt letettem, beköszöntömben

MEGNYILT UJ ÜZLET!

Tekintse meg dűsan felszerelt raktáramat vételkényszer nélkül!

Budapesti Bútorcsarnok
HUNYADI UCCA 2. Royal-épület
TELEFON: 12-35.

Általánossá vált az a felfogás, hogy Balogh Istvánnak meg kell mondania, honnan szerzi az ilyen értesüléseket. Többen utaltak Horthy Miklós kormányzóra a magyar föld hasznosításáról tett kijelentéseire, amelyeket minden oldalon általános helyesléssel fogadtak. Már csak azért is követelik Balogh Istvántól az informátor megnevezését, mert még nem volt példa arra, hogy magyar képviselő magyar terület hasznosításával kapcsolatosan idegen érdekekre és idegen terveire, vagy céljaira utalt volna.

rámotattam a Szent Anna és Caspó uccák kiszélesítésének szükségességére

azzal, hogy bár ehhez egészen más pénzügyi viszonyok kellenének, de ha alkalom kínálkozik, nem fogunk elzárkózni a részletmegoldás elől sem. Az örökösök részéről túlságosan magas árat jelöltek meg, ami

nem is tárgyalási alap.

Nem szívesen alkudozom, mert igyekeztem mindenkit arra szorítani, hogy a város ügyei ne alkudozással menjenek. — A Kaszanyitzky-házal 105.000 pengőért vettük meg, pedig azt nem lebontásra szántuk és még évtizedekig használjuk is. Ezt a házat pedig

csak lebontásra vennék meg, tehát semmiképpen sem lehet bérkalkulációs alapon értékelni. Ha elfogadható ajánlattal jönnek, megvesszük a házat. En tárgyalok, erre felesleges is felhívni, mert ez csak természetes.

Rásó Sándor dr és Böszörményi Béla dr újabb felszólalása után Fáy István főispán megjegyezte:

— Ne méltóztaték elfelejteni, hogy a kisgyűlés a város érdekeit képviseli!

Kölcsey Sándor dr polgármester: Majd ha az örökösök jönnek megfelelő ajánlattal, akkor lehet tárgyalni.

Végül is az előadói javaslatot fogadták el azzal, hogy felhívják a polgármester figyelmét: megfelelő ajánlat esetén tárgyaljon az örökösökkel.

A Zeneiskola szonátaestje.

A Városi Zeneiskola néhány kiváló növendéke: Bacsó Jenő, Fehér Vera, Schmogrovits Pirokka, Csengeri Klári és Nagy Ilonka nemes igyekezettel szólaltatták meg Beethoven szonátait. — A zongoraszak kiváló tanárainak is érdeme volt az igazán szép est.

Anyakönyvi hírek

Születések: Pető József fm., fiú Sándor, Jobbágy István Kocsis, leány Zsuzsanna, Bödis Imre fm., fiú László, Nyilván András fm., fiú András, Pálkás András vagonyári munkás, fiú András és Barna ikrek és 3 törvénytelen újszülött.

Házasság: Klein Lajos cipőkereskedő—Mittelmann Sarolta.

Halálozások: Kányási Mária ref. 7 hónapos, Bellegető 380. Özv. Sverla Gyuláné ref. 67 éves, Herczeg u. 13. Kaszonyi József ny. MÁV főmozdonyvezető ref. 63 éves, Boldogfalva u. 14. Özv. Zöld Bálintné ref. 74 éves, Venedég u. 77.

Lakásváltozásnál felmerülő szőnyeg, függöny, butorszövet, paplan, takaró stb. szükségleteit legolcsóbban és legszebben elégítheti ki az

Erdélyi szőnyegház raktárából. Kérjük, sziveskedjék kirakatunkat megtekinteni s vásárlása előtt áraink felől tájékozódni.
Piac u. 34. Telefon: 32-45.

A második belsőégi állatorvosi állás szervezéséről, a Péterfia uccai park létesítéséről, a városi birtokok bérbeadásáról tárgyalt a kisgyűlés

Debrecen város kisgyűlése Fáy István főispán elnöklésével kedden délelőtt rendes ülést tartott a városháza kislánactermében, élénk érdeklődés mellett.

Balla Bertalan dr. tanácsnok előadásában tudomásul vette a kisgyűlés,

A Péterfia uccai park létesítése

A Péterfia uccán a páros oldalon az Ajtó uccától az Egymalom uccáig parkot létesített. Ennek folytán szükségessé vált a szegélykő felemelése és a vízvezeték áthelyezése, amit a polgármester a munka sürgősségére te-

hogy a polgármester közelelvámen-tességet engedélyezett a nyilastelepi római katolikus templomépítéséhez szükséges anyagok szállítása valamint a zalaegerszegi állami gimnázium tanulmányi kirándulásán a tanulókat szállító autóbussz után.

kinttellel el is rendelt. A kisgyűlés tudomásul vette, hogy a szegélykőmunkát Csóky Imre végezte 1492 pengőért, a vízvezeték munkát pedig Jakab József 972 pengőért.

Városi birtokok bérbeadása

Vitéz dr. Kiss József tb. tanácsnok terjesztette elő ezután a birtokbérbeadási ügyeket.

A Szikgyakor eddigi bérlője, Grünfeld Zoltán 3 esztendőre 131 kilogram, vitéz Ludmány János pedig 121 kilogram rozsol ígért, hat esztendőre pedig Grünfeld Zoltán 140 kilogramot, vitéz Ludmány 125 kilogramot. Grünfeldnek haszonbértartozása áll fenn. A gazdasági bizottság azt javasolta, hogy vitéz Ludmány hat éves ajánlatát fogadják el, a jog- és pénzügyi bizottság viszont a három éves ajánlatát, mert a Szikgyakor birtokcseréje van fenntartva. Ludmány bejelentette, hogy csak a hat éves ajánlatát tartja fenn, így a kisgyűlés kimondta, hogy azt fogadják el azzal, hogy három évig háborítatlanul a bérletben marad, azután hat havi felmondással a bérlet bármikor megszüntethető.

Az Árokret—Alsószállásért az eddigi bérlő Dózsa László 134 kilogram rozsol, Szilágyi László pedig, akit a bérletből Dózsa magasabb ajánlata következtében tettek ki, 435 kilogram rozsol ígért. A polgármester a nagysaládú és idősebb Szilágyit ajánlotta, a jog- és pénzügyi bizottság Dózsát. Zöld László is ebben az értelemben szólalt fel s bár dr. Kölcsey Sándor polgármester hangoztatta, hogy Szilágyi nagysaládú hadirokkant, a kisgyűlés Dózsa ajánlatát fogadta el.

A Pac—Vekerből az erdőigazgatóság eddig 12 holdat használt bérese-mekertként. Most újabb 5 hold átengedését kérte, amiké a kisgyűlés hozzájárult.

Felhatalmazta a kisgyűlés a polgármestert, hogy a 16 holdon aluli kisebb városi ingatlanokat 1—3 évre bérbeadhassa, illetve a szerződéseket meghosszabbíthassa és a bérfizetésre vonatkozó kérelmeket saját hatáskörében elintézhesse.

Mérséklik a hadigondozottak házhelyárait

Joó István dr. tb. tanácsnok ismertette, hogy az OFB a házhelyek jelentős részénél a megváltási árat 25—43 százalékkal mérsékli. A polgármester most azt javasolja, hogy a hadigondozottak személyes körülményeire tekintettel és a hazáért hozott áldozatuk miatt rájuk nézve már most mondják ki a megváltási ár mérséklését, illetve

burkolt útra felhajtó járóműveknek a sártól való kötelező megtisztítására szabályrendelet alkotását, ellenben azt kérte, hogy a közlekedési kodexbe vegyenek fel szankciós szakaszt erre vonatkozóan. A kisgyűlés napirendre való térést javasol az átirat felett.

Második belsőégi állatorvosi állást szerveznek

A földművelésügyi minisztériumok régebbi kívánsága, hogy a város a nagy kiterjedésére tekintettel szervezzen meg a második belsőégi állatorvosi állást. Tavaly és az idén már működik is a kisegítő állatorvos s most, hogy a miniszter újból sürgette az állás végleges megszervezését, a polgármester javaslatot tett a második állatorvosi állás megszervezésére, a X. fizetési osztályban. A kisgyűlés javasolja a közgyűlésnek az állás megszervezését.

Hajdu vármegye alispánja megke-reste a várost, hogy vállalja felerészben a közös főispáni hivatal telefonköltségeit. A kisgyűlés a tavalyi és idei költségek fedezésére 3000 pengő póthitel megszavazására tesz előterjesztést a törvényhatósági bizottságnak.

Bernáth Zsigmondné számtisztet az államosítással kapcsolatban nyugállományba helyezték.

Özvegy Dereksay Istvánnának, tekintettel arra, hogy néhai dr. Dereksay István 40 évig látta el a mentőorvosi teendőket, még pedig 23 esztendőig ingyen, havi 50 pengő kegyellátás megszavazását javasolják.

A koronázási alapítvány irodalmi ösztöndíját, 348 pengőt dr. Zoltai Lajos ny. múzeumigazgatónak javasolják odafelelni, Debrecen történetével foglalkozó munka kiadására.

Baltazár Dezső dr. síremléke

Baltazár Dezső dr. püspök síremlékét a köztemetőben a kollégium jubileumára szándékozzák elkészíteni 10.000 pengős költséggel. A kisgyűlés javasolja, hogy a síremlék költségeihez a város 3000 pengővel járuljon hozzá.

A Pac-Veker városi ingatlan erdősítését a törvényhatóság három turnusban elrendelte. Most az erdősített 240 hold után a második turnusra kerül a sor, az erdőigazgatóság azonban bejelentette, hogy már az 1938—39. évi erdősítési terv végrehajtásánál szükség van a bérleményen levő összes épületekre. A kisgyűlés azért javasolja, — mondja ki a közgyűlés, hogy az 1938

—41. évi erdősítési munkálatokat egyesítve végezzék el.

Dr. Darkó Jenőné zeneiskolai tanárnőnek saját kérelmére, egészségi állapotára való tekintettel történő nyugdíjazását a kisgyűlés javasolja.

A DTE jubileuma

A Debreceni Torna Egylet az idén ünnepi fennállásának 70 esztendősi jubileumát és ebből az alkalomból rendkívüli segínyt kért a várostól. A kisgyűlés azt az előterjesztést teszi a közgyűlésnek, hogy a nagymúltú egyesület érdemeire való tekintettel, szavazzon meg 2000 pengő rendkívüli segínyt.

Kardoss Géza, a Csokonai-színház volt igazgatója kérelmet nyújtott be a városhoz a vele való leszámolás meg ejtése végett. Bejelentette, hogy hajlandó elfogadni a számvevőség által készített összeállítást a várossal szemben fennálló kötelezettségeiről akkor, ha a város elengedi 4800 pengős vígalmi adó tartozását, a kivonulásakor történt előmozdítás 1300 pengős és a karbáhelyezési munkálatok 660 pengős költségének pedig csak a felét számítják fel neki.

A kisgyűlés javasolta a közgyűlésnek, hogy teljesítse a volt színigazgató kérelmét és ezzel az ülés délben véget ért.

5 hónapi fogház sikkasztásért és lopásért

Lopások és sikkasztás miatt került a debreceni büntetőtörvényszéken dr. Jóna Kálmán bíró elé Tokaji László napszamos. Az volt ellene a vád, hogy Kestner Vencel olajütőbéli lakostól ruhaneműket lopott el, míg a Marx-féle péküzemtől 20 pengőt esalt ki. A törvényszék a tanúk kihallgatás után öt hónapi fogházra ítélte Tokaji Lászlót.

Ujabb szerencsétlenség tolatás közben

Csak tegnap számoltunk be egy halálos kimenetelű vasúti szerencsétlenségről, máris egy újabb hasonló eset történt Püspökladányban.

Bárány József 27 éves pályamunkás került a mozdony alá, amely jobblátját teljesen összeroncsolta. A súlyosan sérült pályamunkást azonnal vonatra tették és behozták a debreceni sebészeti klinikára, ahol megoperálták. Állapota súlyos.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG-BAN HIRDETŐ CEKÉKNEL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSATT.

Mihalovits Jenő gyógyszerész

"K i g y ó"

cimű gyógyszerertárát

május hó 1-én

a szomszédos saját házába helyezi át.

(A portálé még építés alatt.)

Hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.

Előfizetési ár: Egész évre 28.80 felévre 14.40, negyedévre 7.20, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR: E héten a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgáltatást: »Nap«, Piac ucca 1. sz. »Műraközy«, Piac ucca 72. szám. — »Aranyegyszarvú«, Kossuth ucca 8. szám. »Arany János«, Csapó ucca 66. »Mátyás király«, Nyilastelep.

RÁDIÓ MŰSOR

SZERDA, ÁPRILIS 27.

Budapest I.

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 7.20: Étrend, közlemények. 10: Hírek. 10.20: Történet az alvilágból. Csiga Zsiga versenyt fut a nyullal. Irta Nyári Andor. 10.45: Heidelbergi diákélet hajdan és most. Irta Hencz György. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés. 12.05: Mária Terézia 1. honvédelmi miniszterének emlékeztetője. Közbe kb. 12.30: Hírek. 13.20: Pontos időjelzés. 13.30: Hanglemezek. 14.35: Hírek. 14.50: A rádió műsorának ismertetése. 15: Arfolyamhírek, piaci árak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Rácz Zsiga és cigányzenekara muzsikál. 18.20: Kovács István és Schneider Hedvig két zongorán játszik. 18.50: Oroszázi házi kenyér. Szabó Pál előadása. 19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. »Himfy«, Opera 4 felvonásban, I. felv. után kb. 20.15: Hírek. II. felv. után kb. 21.15: Hírek. III. felv. után kb. 22.25: Hírek, időjárásjelentés. Előadás után kb. 23.25: Hírek francia és olasz nyelven. Kb. 23.35: A rádió szalonzenekara. 0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

17.55: Rácz Zsiga és cigányzenekara. 18.20: Olasz nyelvoktatás. 19.30: Két napló. Pukánszky Kádár Jolán dr. előadása Dérinéről és Jászai Mariról. 20: Hírek. 20.25: Tánclémezek. 21.35: Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. Közben kb. 22.05. Időjárásjelentés. 22.35: A rádió szalonzenekara.

— A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Miskolcon. Dr. Oláh Lajos kir. ítélőtáblai elnök dr. Uray Iván kir. ítélőtáblai elnöki titkár kíséretében kedden délután a kir. törvényszék ügyvitelének és ügykezelésének rendes időszaki megvizsgálása céljából Miskolcra utazott. A kir. ítélőtábla elnöke előreláthatólag mintegy 10-12 napon át lesz hivatalától távol. Távollétében Baróthy Zoltán kir. ítélőtáblai tanácselnök fogja helyettesíteni.

— Az árpádtéri egyházrész bibliorája. Az árpádtéri egyházrész ma, szerdán este 6 órakor tartja rendes heti bibliaköri összejövetelét a Kassa út 12. szám alatti gyülekezeti teremben. Bibliamagyarizációt tart: Márki Kálmán h. lelkész. Imádkoznak: Püski Imre és Szabó László teológusok. Minden érdeklődőt szeretettel hív és vár az egyházrész vezetősége.

Pénteken nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár

A televízió bemutatása áll az érdeklődés előterében.

Budapestről jelentik: A Városligetben teljesen felépült az óriási egységekkel, tornyos pavilonokkal, vas-, acél és üvegfalakkal, valóságos felhőkarcolókból álló vásárváros és teljesen berendezve várja megnyitását. Pénteken, április 29-én délelőtt az ország vezető egyéniségeinek és a diplomáciai kar tagjainak jelenlétében s országvilágra szóló ünnepség keretében nyílik meg a vásár, nyolc állam legjava és legszebb értékeinek ez a páratlanul érdekes, nemzetközi seregszemléje.

Mint minden évben, ezúttal is van a vásárnak egy olyan szenzációs attrakciója, amelyet a rengeteg érdeklődő között a közönség a legérdekesebbnek tart és ez a televízió bemutatása. Az érdeklődés az izgatott kíváncsiság fokozódott máris, mert köztudomásúvá vált, hogy a világ ma létező legtekélyesebb televíziója: — a vezető holland — megoldás kerül megoldásra, még pedig Kelet-Európában itt először. De érthető a tömegérdeklődés és a tömegizgalom azért is, mert a bemutatások során legkiválóbb művészeink produk-

cióit veszik fel a vásár területén felállított színpadról, hogy azon nyomban egy távolabbi színházterembe vetítsék az ámuló nézősereg szemé elé. A produkciók legmagasabb színvonalát biztosítja a Nemzeti Színház művészeinek válogatott gárdája, Németh Antal igazgató felügyelete és három játék-mesterének közreműködése. A kabarék stárjai, a magyar hangosfilmek művészei, a rádióhallgató közönség kedvencei előadói és három elsőrangú cigányzenekar szerepelnek még a televíziós bemutatásokon, amelyeket a vásár minden napján élvezhet a közönség. Televíziós bemutatók naponta 9-11, 11.30-14, 15-17 és 17.30-20 órák között lesznek.

Felárú utazásra és egyéb jelentős kedvezmények igénybevételére jogosító »Vásárigazolvány«-t bárki válthat magának minden menetjegyirodában és a vásár minden lb. képviselőjénél. Felárú Budapestre utazni május 9-én délig lehet, onnan vissza április 29-én déltől május 15-én éjfélig lehet.

— **Meghívó.** A Debreceni Jótékony Nőegylet közgyűlését május elsején feltizenkét órakor Magoss György tér 10. számú árvaházában tartja, melyre tagtársainkat tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: Nemzeti Hírszekere. Elnöki megnyitó. Főtítkári ügyész, pénztárnok, felügyelőbizottság jelentése. Költségeloirányzat 1938. évre. — Gondnok jelentése. Általános tisztújítás. Esetleges indítványok. — Alapszabályaink értelmében a közgyűlés határozatképességéhez az összes tagok egyharmadának jelenléte szükséges. Határozatképtelenség esetén közgyűlésünk május nyolcadikán feltizenkét órakor ugyanezen helyen, ugyanezen tárgysorozattal, a megjelent tagok számára tekintet nélkül hoz érvényes határozatokat: Sass Béláné elnök, dr. Szondy György főtítkári.

Fess és elegáns lesz, mindig kényelmesen mozog, ha fűzőjét BUDAPESTEN CSASZÁRNÉ fűzőtermében rendeli meg.

Elegáns tartás, elsőrendű anyag, kiválóan elismert munka. Budapest I. Petőfi Sándor ucca 9. (volt Koronaherceg ucca. Első emelet.)

— **Lopás a szövetségben.** Boros Józsefné, Péterfia dülő 50. szám alatti lakos kedden délelőtt a Vendég uccai szövetségben járt és közben retiküljét pénzzel és zálogcédulával együtt ellopták. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Felakasztotta magát egy 14 éves fiú.** A Hajdúszoboszló mellett levő Tilalmas tanyán Horváth Sándor 14 éves fiú szülei távollétében odahaza felakasztotta magát. Néhány óra múlva fedezték fel az öngyilkosságot, de a szerencsétlen fiú ekkor már halott volt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Ismét a rendőrségre került a notórius betörő.** Sokszor foglalkoztak már az újságok Váezi Ferenc kereskedősegéd viselt dolgaival. A javithatatlan bűnöző alig szabaddul ki a fogházból, máris folytatja a tiltott mesterséget, de nem sokáig, mert mindig elfogják. Most is őrizetbe vették különböző betörések és lopások gyanúja miatt. Váezi Ferencre nagyon vigyáznak, mert ő volt az, aki a rendőrségi palota második emeletéről két évvel ezelőtt levette magát az uccára.

— **Felkérjük az 1933. évben a Dóczyi polgári iskolában végzett leányokat,** hogy május 4-én, szerdán d. e. 10 órakor a régi Dóczyi int. udvarán az öt éves találkozó megbeszélése végett megjelenni szíveskedjenek. Barna R., Hevesi M., Némethy A.

— **Zsebmetsző a vásárban.** Venter János budapesti kereskedő a debreceni nagyvásárban árusított. Hétfőn este záras után a Széchenyi uccán sétált és közben hátsó zsebéből a tárcáját kilopták, de ebben csak néhány zálogcédula volt. A károsult feljelentést tett a rendőrségen.

— **Jól sikerült a Szociális Misszió Társulat Szent István-estje.** A szociális Misszió Társulat vasárnap szépen sikerült Szent István-estet rendezett. A megjelentek között ott láttuk dr. Lindenberger János apósi kormányzó, Mellau Márton kanonokot és Kupinszky Sándor tanácsnokot számos más előkelőséggel együtt. Magyar István piarista tanár szép énekszámát, melyet Szabó Emil kísért nagy művészettel, dr. Rassovszky Kálmán piarista tanár tartott gondolatokban gazdag előadást Szent Istvánról, kifejtve, hogy a mai divatos eszméramlatok közepe is ott kell követni. Erdész Mihály zeneiskolai tanár gondolkodást adó Kodály gyűjtésű népdalokat adott elő Szabó Emil kísérete mellett, majd a Nagyvasszonyok című melodramát adta elő Berta István Mátrai Olga és a piarista gimnázium, továbbá a Svetits Intézet előképzőterével kiegészítve. Az énekkar száma zárta be a nagyszerű ünnepségeket.

— **Élelmiszert lopott — másfél-hónapi fogházat kapott.** Oláh Miklós debreceni napszamos az egyik Böszörményi úti házból élelmiszert lopott. A rendőrség elfogta és most került a büntetőtörvényszék elé. Beismerő vallomása után a tolvaj napszámot másfél hónapi fogházra ítélte a bíróság.

— **Éleslövészet.** 1938. évi május hó 2. 4. 5. 6. 9. 11. 12. 13. 16. 18. 19. 20. 23. 25. 27. és 30-án a Sárkút tanyánál levő harszerű lőtér, a pallagpusztai vasúti állomás közelében éleslövészet lesz. A lőtér napokon a lövő alakulat reggel 5 órától 19 óráig le fogja zárni. A lezárási idő alatt a Debrecen és Hajdúsámson közötti országúton a forgalmat a lövészet vezetője gyorsan mozgó járművek (gépkocsi, kerékpár, stb.) részére esetenként meg fogja nyitni.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán:

5-7-9 órakor! »CHARLIE CHAN A CIRKUSZBAN«. Megelőzi: Fox Híradó!

— **Székrekedésben szenvedőknél** reggel felkeléskor egy pohár természetes »Ferenc József« keserű vizet a belek eldugulását gyorsan megszünteti, a gyomor működését előmozdítja, az anyagcserét megélénkíti, a vért felfrissíti, az idegeket megnyugtatja s így kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Gaal András épület- és műlakatos műhelyét és iaxását május 1-től Szappanos ucca 6. szám alá helyezi.

— **Nyilvános hangverseny a Zeneiskolában.** Debrecen sz. kir. város Zeneiskolája f. hó 29-én este 8 órakor nyilvános hangversenyt rendez a Zeneiskola hangversenytermében a hegedű és gordonka főtanza magasabb osztályú növendékeivel. Jegyek díjmentesen igényelhetők a zeneiskola titkári hivatalában d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig Vár u. 1. (Telefon: 33-96. sz.)

— **11 évi fegyházat kapott az öngyújtogató fűszeres.** Budapesti jelentik: Pinterics Vendel fűszerkereskedőt, akinek gyújtogatói ügyét most tárgyalta a törvényszék, a bizonyítási eljárás befejezése után bűnösnek mondották ki gyújtogató bűntetteiben és család bűntettében kísérletében. A törvényszék Pintericset ösztöndíjteljesül 11 esztendei fogházbüntetéssel sújtotta. Az ítélet nem jogerős.

FIGYELEM!

Mielőtt lakását kifestetné, ajtóit, ablakait, bútorát jényeztetné, kérjen díjmentes ajánlatot

SZEKERES festővállalattól

Debrecen, Homok u. 122.
Telefon 13-19.

— **Rovott múltú földműves a törvényszék előtt.** Rovottmúltú földműves került kedden a törvényszék dr. Jóna Kálmán büntetőbíró elé. Pábián Imre állott nyolc évből lopással vádolva a bíróság előtt. Kihallgatása során mindössze három lopást ismert be, de a tanuvallomások alkalmával valamennyi bűncselekmény rábizonyult. A törvényszék két hónapi fogházra ítélte. A büntetés jogerős.

— **Énekesnőt vett feleségül a francia légügyi miniszter.** Párisból jelentik: Guy La Chamre francia légügyi miniszter tegnapelőtt nősült. Cora Madou párisi énekművésznőt vette el feleségül. A vőlegény tanuja Edouard Daladier francia miniszterelnök volt.

— **A Főnök Lapja legújabb száma** Volenszky Béla dr. szerkesztésében megjelent. Hasznos közleményeiből kiemeljük a következőket: Pénzkezelés megszervezése. Észrevétlen veszteségek. Eladószeremélyzet kiválasztása. Utazók munkájának ellenőrzése. Csomagolás körüli megtakarítások. Üzleti ideák, újdonságok. Exportesomagolás megválasztása. Új gépek beszerzése, stb. stb. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest V. Pozsonyi út 12.

Eső

Hazánkban csaknem mindenütt volt kisebb esőpadék. Egy mm-t meghaladó mennyiséget jelentett eddig elsősorban Keszthely, Pécs, Budapest és Sátoraljaújhely. A nyugati határon havaseső és havazás is volt.

Jóslat: Mérsékelt északi szél, változó felhőzet, több helyen eső, néhány helyen zivatar, a hőmérséklet átmenetileg kissé esik.

A cseh minisztertanács elutasítja Henlein követeléseit

Prága, április 26. A hivatalos Prager Presse jelentése szerint kedden Hodzsa miniszterelnök elnöklétével minisztertanácsot tartottak, amelyen úgy határoztak, hogy Henlein követeléseit nem szolgálhatnak tárgyalási alapul.

A jelen körülmények mellett folytatják tehát a nemzetiségi alkotmány munkálatait, amelyek hamarosan befejeződnek. Az alkotmánytervezetet több pártnok, így a szudétanémet pártnak is bemutatják véleményezés végett.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Sugár Misi búcsúestje a Csokonai-színházban

Sugár Misi a debreceni színház közkedvelt és közszeretetten álló táncoskomikus a debreceni közönség tiszteletére május 10-én, kedden este búcsúestet rendez. A búcsúesten kedvesszerepében mutatkozik be a debreceni közönségnek: Mágán Miskában fogja játszani a címszerepet. A közönség figyelmét előre is felhívjuk erre a szép estre és a nagy érdeklődésre való tekintettel előre is kérjük, hogy biztosítsa jegyét.

A színházi iroda jelenti:

MÁTÓL SZOMBATIG

50% - OS helyárákkal!

SZERDÁN, 27-én:

Szonja

CSÜTÖRTÖKÖN, 28-án:

Jézusfaragó ember

PENTEKEN, 29-én:

Szalmaláng

SZOMBATON, 30-án: a legnagyobb pesti operettsiker, a 180 előadást ért:

Julia

H. NEMÉNYI LILIVEL, a teljes operett társulattal.

Rendező: SZABÓ ERNŐ
Karnagy: VIRÁGH E.

NAGY BEMUTATÓ!

Vasárnap d. u.: Vasárnap este:

Julia!

NEZZE MEG EZT A GRANDIOZUS MAGYAR OPERETTET!

Darányi, Mikecz és Imrédy felszólalásai a zsidójavaslat vitájában

A Ház egyesített bizottságai általánosságban elfogadták a törvényjavaslatot

Budapest, április 26. A képviselőház egyesített bizottságai kedden délután folytatták a zsidójavaslat tárgyalását. Darányi Kálmán miniszterelnök szólt fel elsőnek. Beszéde elején a telepítési, kishasznóbérleti s általában agrár problémákkal foglalkozott, majd a zsidókérdésről beszélt:

— Többször szó esett itt igazságtalanságról és alkotmányselemlről. — Több ízben és többen szóváltották, hogy ez a javaslat a jogegyenlőség és a szellemi szabadság nagy elveit sérti. En azon a nézeten vagyok, hogy a nemzeti közösség szempontjából

a törvényhozásnak joga van még ezeket a kérdéseket is szabályozni. A nagy elveket természetesen sértetlenül kell fenntartani, de nem formalisztikusan, hanem lényegükben lehetőleg egyenlő előfeltételeket kell biztosítani az életlehetőségekhez és enyhíteni kell a gazdasági egyenlőtlenségen, amelyet — sajnálatosul kell megállapítani — a zsidóság egy része de facto, gyakran előidéz és fenntart bizonyos vállalatokban.

Foglalkozva az 1867: XVII. t. c. 1. paragrafusával, kijelenti a miniszterelnök, hogy

minden törvényt meg lehet változtatni későbbi törvénnyel, de egyúttal kijelenti azt is, hogy ez a javaslat nem érinti a zsidóság polgári és politikai jogait.

Rassay Károly kijelentéseit visszatartva így folytatja beszédét a miniszterelnök:

— Már több ízben teljes nyíltsággal nyilatkoztam a zsidókérdésről. Arról van szó, hogy a jövedelmek

80 százalékát kapják meg a keresztények és 20 százalékát a zsidók. Fontosabb ennél azonban az, hogy a nemzet egész életére rendkívüli befolyással van az ipar, a kereskedelem és a pénzügyintézetek gesztiója. Nem fejlődhetik ki erre alkalmas vezetőréteg, akkor, ha nincs módja és alkalmja arra, hogy a mesterséget elsajátítsa.

Vannak akik sokalják a húsz százalékot. Ezzel a beállítással kénytelen vagyok szembesülni. A közhivatalokban, a közületeknél, a hadseregben, a keresztény vállalatoknál és a szövetkezetek nagy részénél

a zsidóság egyáltalán nincs, vagy pedig alig van képviselve.

— Voltak, akik megemlítették a bojkott, a szabotázs kérdését. Rossz szöveget tenné a zsidóságnak a szabotázs, amikor életbevágóan fontos nemzeti feladatokat megoldásáról van szó. Én nem tételezem fel ezt, mert meggyőződésemszerint a zsidóság tisztában van azzal, hogy ilyen állásfoglalása a magyarsággal való együttélést teljesen lehetetlenné tenné.

A miniszterelnök azzal fejezte be beszédét, hogy a munka sikeres a nyugalom és rend fenntartása biztosítja.

A miniszterelnök beszéde után Mikecz igazságügyminiszter szólt fel. Azzal kezdte beszédét, hogy a zsidókérdés megoldására váró probléma. — Tiltakozik az időszerűtlenség ellen, majd kijelenti, hogy a cél az aránytalanságok megszüntetése bizonyos foglalkozási ágakban. Az elhelyezkedés aránytalanságát. Mindkét irányban növelni kell a népesség nemzsidó rétegeinek térfoglalását és befolyását.

A miniszter a továbbiak során a javaslat ellen felhozott legsúlyosabb érvel, a jogegyenlőség kérdésével foglalkozott. Az 1867: XVII. t. c. a közjogi és polgári jogi, magánjogi egyenlőséget jelenti. Kérdi: a javaslat csorbítja-e bármilyen közjogi magánjogi

a zsidó népréteghez tartozik? Csorbítja-e azt a lehetőséget, hogy bármilyen pozíciót elfoglalhat?

Egyedül azt nem teszi lehetővé, hogy minden pozíciót elfoglaljanak.

A magyar jogalkotás legjellegzetesebb szokása volt és ma is az, hogy nem jelszavakból indul ki, hanem mindkét az élet követelményeinek és nemzet érdekeinek megfelelően valósítsa meg az állami, társadalmi és gazdasági életet irányító korszakokból annyit, amennyit a józan ész és a nemzet jól felfogott érdeke megkíván.

Törvényhozásunk a jogegyenlőséget sohasem tekintette olyan elvnek, amelynek mindenképp felett érvényesülni kell a nemzet életének rovására,

hanem, amikor a nemzet egyes társadalmi, vagy gazdasági rétegei között az egyensúly megbomlásának elkerülése, vagy a köztük támadt ellentétek tompítása végett szükségessé vált ezt az elvet, a jogegyenlőség elvét az állam érdekében korlátozni.

A másik főkérdés, amit érintettek, hogy alkotmányunk rendszerét beilleszthető-e az a mód, amellyel a kormány a javaslatban foglalt intézkedéseket megvalósítani óhajlja. Megítélése szerint

ebben nem rejlik semmiféle alkotmányseleml.

Imrédy Béla közigazgatási miniszter szólt fel ezután:

Hangoztatta, hogy elhangzottak a bizottságban olyan felszólalások, amelyek alkalmasak arra, hogy kishitűséget keltsenek az országban. A gazdasági életnek több szektorában a fejlődés folyamata megtorpant, sőt bizonyos visszaesés is észlelhető. Ha ennek okait keresem, akkor két kiemelkedő okra kell elsősorban rámutatni:

Az egyik ok, amely minden újságolvasó ember előtt ismeretes: a világpolitikai helyzet alakulása. A másik ok az, hogy a világgazdasági helyzet függetlenül a világpolitikai helyzet alakulásától, már huzamosabb ideje a visszaesés jeleit mutatja. Kérdem, milyen volna a magyar gazdasági helyzet, ha a kormány nem ragadja magához a kérdést és nem nyúl hozzá ennek kényes kérdésnek a megoldásához, hanem hagyja, hogy a közvélemény irányító nélkül maga alakuljon ki. Semmiesem olyan káros és ártalmas, a gazdasági életre, mint a bizonytalanság. Éveken át olyan politikát követünk, amelyet sokan túl óvatosnak mondtak.

Elárulok még egy műhelytitkot is, nevezetesen azt, hogy ha akár egy álló esztendőig egy fillér ára nemes devizát nem kapunk, akkor is megy tovább nyugodtan a gazdasági élet.

A kormány foglalkozott és foglalkozik egy minél előbb kibocsátásra kerülő kölcsön tervével, amely a beruházási program első esztendőjében felmerülő kiadások jelentős részét fogja fedezni. A kölcsöntervezet hozzon háromnegyedrésze máris biztosítottnak tekinthető, anélkül, hogy bárkinek jó, vagy rossz kedvétől függenének.

Imrédy beszéde után az egyesített bizottság többsége általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot. Utána az elnök felfüggesztette az ülést.

Szünet után a bizottság először a benyújtott határozati javaslatokat tárgyalta, majd áttért a részletes vitára.

A harmadik szakaszt olyképpen módosították, hogy felvették a szövegbe a filmművészeti kifejezést is. A negyedik szakaszban az előadói indítványozta, hogy a második bekezdés a következőképpen módosuljon:

Ebbe a húsz százalékba nem lehet beleszámítani: a) hadirokkantait, tüzharcost, b) azt, aki 1919. augusztus hó 1-én napja előtt tért át valamely más bevett felekezetre és azóta megszakítás nélkül ugyanennek a felekezethez tartozik, c) az 1919. augusztus elseje után születettek közül azokat, akiknek szülője a b) pont alatt megjelölt követelményeknek megfelel.

Mikecz Ödön igazságügyminiszter Rassaynak válaszolva, hangoztatta, hogy a javaslat szövege szerint kétségtelen, hogy azok, akik 1919. augusztus 1-e után kikeresztelkedett szülőktől származnak s akiket születésük után rögtön megkereszteltek a 20 százalék terhére esnek. A javaslat ugyanis csupán az 1919. augusztus 1-e előtt kitértre, vagy ilyen szülőktől származottakra állapítja meg, hogy a 80 százalékba számítandók.

Rassay Károly: zsidónak számít, vagy kereszténynek?

Mikecz Ödön: Keresztény-zsidónak számít. Aki egyszer megkeresztelkedett az keresztény. Ez azonban nem érinti más minőségeit, amelyek nem felekezeti minőségek.

A bizottság ezután az elnök javaslatára a határozathozatalt a szakasz fellet szerdán délután öt órakor tartandó ülésre halasztotta. Ezzel az ülés véget ért.

SPORT
Sportnapló

A magyar csapat imponáló győzelmet ellenszenvesen fogadták a bécsiek. A mérkőzés végén az üdvözlésre felálló magyar fiúkat kifütyülték, sőt kalapot dobhat hozzájuk. Az izgatott hangulatban is megőrizték azonban a magyarok hidegvérüket és a győzelem öröme elhomályosította a kellemetlen epizódokat. Egy óra múlva ugyanis vonaton ült együtt a boldog társaság és vidám nótá mellett tette meg az utat Budapestig.

A Hungária-Boeckay mérkőzés az Üllői úti pályán játszódik le vasárnap a Nemzeti-Ferencváros mérkőzés előtt.

Debrecenben vasárnap két pályán is lesz amatőr műsor. A DEAC saját pályáján játszik a DVSE ellen, előtte az ifjúsági csapat mérkőzik. A Diószegi úton a DMTE a Turul elleni döntőjellel mérkőzését játsza le. Pálya nélkül maradt a Textil az NyVSC elleni mérkőzésével, amit csak délelőtt tudna lejátszani, ha egyáltalán kapna pályát. A Textil halasztást fog kérni, de szezon derekán ilyenmit nehezen engedélyez az alszövetség.

Szabó, a DVSC válogatott csapatára vakbélbántalmakkal bajlódik s lehetséges, hogy operálni kell. Pótolhatatlan vesztesége lenne ez a bajnokjelölt csapatnak, de a válogatottnak is.

Az olasz bajnoki küzdelmek befejeződtek. Bajnok lett a milánói Ambrosiana a torinói Juventus előtt. A három évvel ezelőtt még nagy szerepet játszó Fiorentina kiesett.

A legjobb vidéki birkozó versenyekkel kapcsolatos kongresszuson a Magyar Birkozó Szövetség arany jelvényvel tüntetett ki három érdemes debreceni vezetőt, Gombosi Zoltánt, Brassay Károlyt és Stern Ferencet. Ez a legnagyobb kitüntetés, amiben birkozó részesülhet.

Kertes bravúrosan védett a Csikók csaptaiban Bukarestben. A 2:1 arányú vereség a csapat sor tehetetlenségének köszönhető.

KÖZGAZDASÁG

TARTOTT A BÚZA

Rozs májusra: 18.68, 18.57, zárlat 18.57—18.56, júniusra: 18.62, zárlat 18.59—18.60.

Tengeri májusra: 13.87, 13.72, zárlat 13.72—13.73, júliusra: 13.92, 13.80, zárlat 13.81—13.83.

Búza: felsőtiszai 77 kg-os 21.05—21.40, 78 kg-os 21.35—21.70, 79 kg-os 21.60—21.80, 80 kg-os 21.75—22.00.

Rozs: 18.70—18.85.

Takarmányárpa: elsőrendű 15.50—16.00, középminőségű 15.00—15.50.

Zab: elsőrendű 16.00—16.20, középminőségű 15.80—15.90.

Tengeri: 13.80—13.90.

A ferencvárosi sertésvásárra

141 darab sertést hajtottak fel. Előző napi maradvány 169 darab. Az állományból angol hússertés 120. — Az irányzat változatlan.

Árak: I. szedett 104—106, II. 100—103, silány 88—98, angol tökesertés 104, exportzsír, márkázott 162 fillér kg-ként.

Hivatalos valutaárfolyamok

Angol font 16.85—17.05, cseh korona 10.—11.70, dinár 7.15—7.70, USA dollár 336.65—340.65, francia frank 10.20—10.70, leu 2.50—2.80, líra 16.90—17.90, (500 és 1000 líras bankjegyek kivételével) svájci frank 77.60—78.60.

ORSZÁGOS VÁSÁROK

Április 28., esütörtök: Balatonfölkajár, Büssü, Istvándi, iKsbér, Marcaltó, Nagykálló, Nagyszékely, Tornaszent-andrás, Zsámbék.

jár, Büssü, Istvándi, iKsbér, Marcaltó, Nagykálló, Nagyszékely, Tornaszent-andrás, Zsámbék.

BÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Külsőbathól alakított A. B. C. és D. I. jelű összesen 1200 kholdat kitevő valamint a D. II/a, D. II/b és D. III. jelű összesen 820 khold területű parcellák 1938 október 1-től kezdve 6 évre külön-külön bérbeadásra kerülnek. A D. II/a cca 140 khold, a D. II/b cca 416 khold, valamint a D. III. jelű 264 khold területű parcellák esetleg külön-külön is bérbeadtnak, így e három utóbbi parcellának parcellánkénti bérbeadására is tartatik árverés, sőt a 416 kholdat D. II/b jelű parcellából elszakított cca 77 khold területű parcellára is külön tartatik árverés. Az ár-

verések 1938. évi május hó 16-án déli 9 órakor a városháza kistanácsstermében tartatnak meg. A haszonbér a megajánlandó búzamennyiségnek debreceni paritású egyenértéke negyedévenként előre fizetve, azonkívül a biztosítási díjak, vízszabályozási költségek, adók és egyéb közterhek. Óvadékként egy évi haszonbérnek és közterheknek megfelelő összeg nyújtandó készpénzben, takarékbetétkönyvben, garancialevélben, vagy ingatlanra leendő jelzálogi bekebelezéssel. Bánatpénzül a kikialtási árnak 15 százaléka leendő le az árverés megkezdése előtt a város házipénztáránál, vagy az árverelő bizottságnál. A bérbeadásra kerülő parcellákra vonatkozó adatok és részletes feltételek a város gazdasági ügyosztályánál megtekinthetők. Debrecen, 1938. április hó 26. *Polgármester.*

**EGY APRÓHIRDETÉS
EGYSZERI KÖZLESE
10 SZÓIG A DEBRECENI
FÜGGETLEN UJSÁGBAN
HÉT KÖZ NAP 50 FILLÉR,
VÁSÁRNAP 70 FILLÉR.**

Apróhirdetések

**Vastag betűvel szedett szavak
duplán számíthatnak. — Üzleti
hirdetésre más tarifa. — Felvi-
lágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este
8 óráig felvesz a kiadóhivatal.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

»ELEKTRO-TOX«

cyán nélkül irtja a házi rovarokat. — Garanciával vállaljuk lakások szakszerű évi karbantartását poloska, moly, légy stb. rovarok ellen. Emberre veszélytelen, előkészületek nélkül. Havonként egy fél óráat kérünk és egész évben tisztá a lakásait! Irány áraink P —70-től P 1.10-ig Miklós ucca 8. Tel. 22—82.

Tiszta selyem

muslin kendők

98 fillértől

HAVAS Harisnyaház

Betöltendő állás

Egy fiatal jó munkás fodrászsegéd felvétetik. Özv. Herman Gyuláné. — Márton Kálmán ucca 9. 886

Ügyes fiú szobafestő tanulónak fizetéssel felvétetik. Nagy, Borz u. 20. 880

Himzőnő, ki elsőrendűen dolgozik. — jelentkezzék. Batthyány u. 17., félemelet 4. 891

Mindeneslányt hosszú bizonyítványokkal keresek. Piac u. 49. Független Ujság. 836

Perfekt szobalányt, ki főzéshez ért, felveszek. Batthyány u. 19., félemelet 4. 890

Jómegjelenésű hölgyeket és urakat alkalmasatunknál, Miklós u. 8. sz. 316

Fűszerkereskedőség, gyakorlott, helybeli, felvétetik fűszerüzletbe. Aradi tér 26. 884

Kocsis

május 1-re felvétetik. Jelentkezni délelőtt 10—11-ig Csokonai ucca 28. 889

Allást keresők

Kereskedelmit végzett leány, ki gyorsírást, gépirást tud, állást keres. Cím a kiadóban. 859

Üzletek

Jómenetelű fűszerüzlet — elköltözés miatt sürgősen átadó. — Cím a kiadóban. 847

Ingatlan

Sürgősen eladó ház, kevés pénzzel megvehető, vagy kisebbel elcserehető. Virág u. 38. 338

Teljesen biztos megélhetést nyújtó, 15 éve alapított és azóta is egy kézben levő üzletesház családi okok miatt potom 800 pengőért eladó. Cím a kiadóban.

Kiadó lakás

Teljesen különbejáratú két uccai és egy uccai bútorozott szoba előszobával (garantáltan tiszta) kiadó. Esetleg bútor nélkül is. Széchenyi ucca 12., uccai lakás. 888

Kapualatti különbejáratú uccai bútorozott szoba előszobával kiadó. Rákóczi u. 20. 185

Teljesen különbejáratú esinosan bútorozott szoba parkírozott udvarral, nyaralásra kitűnő. kiadó. Péterfia 48., hátul az udvarban, földszint, keresztpülete. 589

Bútorozott szoba kiadó. Cím a kiadóban. 837

Bútorozott szoba központban fürdőszobával kiadó. Cím a kiadóban. 839

Két

uccai szobából álló garzonlakás, kizárólag magános úrnak, vagy orvosi rendelőknek (ma is az) április hó 1-től Csapó ucca 10. sz. kiadó. Értekezni a tulajdonossal az udvari lakásban. 151

Lakást keresők

Magános fiatalember keres 1 szoba, konyhás, vagy 2 szoba, vagy 1 szoba és nagyobb előszobás lakást a központhoz közel. Cím Kupfer posztós, Kistemplom. 885

Öreg pár keres 1 szobás lakást, fizet 10 pengőt érte. Címet a kiadóba. 843

Eladás

Üzleti berendezés olcsón eladó Csapó 4. alatt. Értekezni: Hatvan 33., textilüzlet. 883

Használt cipők és ruhák jó állapotban, fehér női kosztüm eladó. Piac 77., I. Széll. 823

Modern lumináter állólámpa eladó. Megtekinthető: Vár u. 2. sz., házfelügyelőnél. 872

Eladó egy ágyszodrony, egy 12 l fonott demizson, egy sötétkék fiúöltöny (magas alakra). Megtekinthető d e. 8—9 és 12—1. Hatvan u. 1., I. kapu, III. em. 12-b. 547

Vétel

Asztalokat, székeket egyesületi célra vásárolnánk. Cím a kiadóban. 887

Galambot, öregét és fiait, bármilyen faj, minden mennyiségűt veszek. Rákóczi u. 3., Debrecen. 871

Veszek

bútort, varrógépet, mindenféle ingóságot. Hívásra jövök. Andráskó, Csapó ucca 16. 339

Nagyobb

fajta házőrző kutyát keresek megvételre. Cím a kiadóban. 613

Oktatás

Német oktatás: 24 óra 6 pengő. Kossuth ucca 41. 2257

Ajánlat

Szőlőkaró, hasított akác, minden mennyiségben és méretben kapható, házhoz szállítva. Vágó József tűzifa és szénkeresek, vállalatánál, Margit-fürdő mellett. Telefon 10—24.

Kalapokat

kimosni, vasalni vállalom. Szalma-, panama-kalapokat is kimosunk, fehérítünk. Beliczay Lajos kalaposmester, Ferenc József út 38., udvarban hátul. 872

Fajalma,

hibás, igen olcsón, egész nap. Piac u. 44., pincében. 392

Kilós

és méteres maradékok hihetetlen olcsón, nagy választékban. József királyi herceg u. 2. 757

Király balzsam

köszvény ellen 1.30 fill. Grósz Nagy Ferenc gyógyszerárában, Színház mellett. 5108

Használt

bútorait átveszem modern hálóra, kombinált szobára, konyhaberendezésre. Mindenféle bútorok eladása, vétel. Hatvan 18. 881

Király kávéi

kitűnőek. Aromás, zamatos kávé Király üzletében a vevő előtt pörkölt Degenfeld-tér 11. 682

Boszniai

aszaltszilva 1.10 kilója a Délgyümölcsösarnokban, Piac u. 7.

Alkalmi

fazonhálók, ebédlok, Csepel-motor, kombinált szobák, irodaberendezések, — keleti szőnyegek, hagyaték kiürsítése. Degenfeld tér 6. 606

Maradékokban

kilós és méteres legna gyobb választék, — legolcsóbb árak: Maradéküzlet Degenfeld tér 11. 654

Ellátás

90 fillérért 4 fogásos kismenüt kap az Ujságírók Clubjának éttermében. Kitűnő házi- és konyha. Külön diétás konyha. Piac ucca 26., I. em. 906

Hungária pensió

Debrecen, Ferenc József út 59. szám. Telefon 23—39. Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták.

Különféle

Mindennemű varrást, fehérneműt is, javítást, harisnyatálapálást, 3 párból kettőt készítek. Házhoz is megyek. József kir. herceg ucca 22., kislakás. 87

HUSFÜSTÖLÉS

olcsón, pontosan, kifogástalanul Tekei ucca 88. sz. alatt. 5489

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **THURY LEVENTE.** Laptulajdonos: Debreceni Független Ujság Vállalat. Nyomta: Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca.